

REMISSVAR

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Vårt datum: 2024-12-02

Vårt diarienummer: ADM/2024:453

Ert datum: 2024-09-09

Er beteckning: Fi2024/01470

Kopia till Utbildningsdepartementet

Digital myndighetspost (SOU 2024:47)

Centrala studiestödsnämnden (CSN) lämnar följande synpunkter på de remitterade förslagen.

Sammanfattning

- CSN ser positivt på den digitalisering som utredningens förslag är ämnade att främja. Med det sagt vill myndigheten föra fram följande synpunkter.
- CSN anser att utredningens uppdrag har varit för snävt. Myndigheten saknar därför en analys av vilka funktioner infrastrukturen Mina meddelanden bör ha för att kunna utgöra ett reellt alternativ för offentliga aktörers kommunikation med enskilda.
- Ett krav att skicka myndighetspost via Mina meddelanden riskerar att få negativ påverkan på CSN:s effektivitet med hänsyn till rådande brister i infrastrukturen.
- CSN anser att kravet i stället bör vara att offentliga aktörer ansluter sig till infrastrukturen. Därmed råder aktörerna själva över vilka försändelser som lämpligen ska skickas via Mina meddelanden.
- En reglering med krav på att myndighetspost ska skickas via Mina meddelanden kan införas först när infrastrukturen erbjuder den funktionalitet som offentliga aktörer efterfrågar.
- Om det ändå införs ett krav att skicka myndighetspost via infrastrukturen bör det för offentliga aktörer som erbjuder egna digitala lösningar begränsas till att enbart ett meddelande om myndighetsposten skickas till infrastrukturen medan själva försändelsen lagras hos myndigheten. På så sätt uppstår ett flöde däremellan och myndigheterna kan ha oförminskad nytta av funktionaliteten i sina egenutvecklade digitala lösningar. Detta samtidigt som ett av syftena med kravet, att den enskilde kan samla digital information från offentliga aktörer på ett ställe, tillgodoses. Det kräver dock först en analys av kostnaderna för ett sådant alternativ. Detta för att säkerställa att den avgift som kommer börja tas ut för nyttjandet av auktorisationssystem blir proportionerlig.

REMISSVAR

- Om kravet införs bör det också tydliggöras att preskriptionsbrytande insatser utgör ett sådant annat skäl för att avstå från att skicka myndighetspost via infrastrukturen Mina meddelanden, exempelvis i ett förarbetsuttalande.
- CSN delar utredningens analys att det finns oklarheter kring hur utskick till Mina meddelanden bör bedömas i förhållande till bestämmelserna om preskriptionsavbrott i 5 § preskriptionslagen (1981:130). Enligt rättspraxis är sändandet av skriftliga påminnelser till folkbokföringsadressen centralt för att åstadkomma preskriptionsavbrott. CSN anser därför att frågan om hur sådana utskick till infrastrukturen förhåller sig till preskriptionsreglerna behöver analyseras innan lagen träder i kraft.
- Om kravet införs ser CSN ett behov av ett uttryckligt undantag för myndighetens stöd körkortslån och hemutrustningslån från den föreslagna lagens tillämpningsområde. Dessa stöd är under avveckling och det kan inte anses kostnadseffektivt att använda utvecklingsresurser i den omfattning som skulle krävas för att anpassa dessa system under den tid som återstår innan stöden helt har fasats ut.
- Utvecklingskostnaden för att anpassa systemen, med undantag för hemutrustningslån och körkortslån, uppgår till 154,6 miljoner kronor, vilket inte helt kan täckas genom besparingar eller av lån i Riksgälden. Detta då myndigheten saknar full finansiering för avskrivningskostnaderna. Myndigheten behöver därför få ett utökat anslag om 24,7 miljoner kronor år 2026, 36,2 miljoner kronor år 2027 och 46,6 miljoner kronor år 2028. För åren 2029 – 2038 behöver CSN ett tillskott med 36,7 miljoner kronor årligen.
- Om hemutrustningslån och körkortslån inte undantas från kravet ökar utvecklingskostnaderna till 221,9 miljoner kronor. Följaktligen ökar även CSN:s behov av anslag för åren 2026-2038, se avsnitt 11.8.
- Om kravet ska införas måste ikraftträdandet senareläggas. Detta för att funktionaliteten i Mina meddelanden först måste utvecklas, för att en analys av det föreslagna kravets preskriptionsrättsliga konsekvenser måste genomföras, för att ge utrymme för CSN att hantera de höga utvecklingskostnaderna samt för att CSN ska kunna genomföra andra prioriterade insatser från regeringen. Sådana insatser avser bl.a. anpassningar till Utbetalningsmyndigheten för att säkerställa korrekta utbetalningar och till reformen Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut för att effektivisera indrivningen. Om kravet ska införas bedömer CSN därför att det tidigast kan träda i kraft den 1 juli 2028.

9.2 Inledande överväganden

CSN konstaterar att utredningsdirektivet inte har omfattat frågan om vilka funktioner infrastrukturen bör ha för att kunna utgöra ett reellt alternativ för myndigheters kommunikation med enskilda. När uppdraget begränsats till frågor om reglering av hur fysisk post ska kunna digitaliseras, har det inneburit att frågor om myndigheters behov av viss funktionalitet inte har kommit att utgöra underlag för förslagen. Detta innebär att utredningen inte har kunnat ta det helhetsgrepp om frågan som krävs för att lägga fram förslag som möter de faktiska behoven av digital kommunikation mellan myndigheter och enskilda.

CSN har utvecklat egna kommunikationslösningar (Mina sidor) för att interagera med kunderna och har inom vissa stödformer som myndigheten administrerar en mycket hög anslutning till dessa. Ett krav på att skicka myndighetspost via Mina meddelanden, som har en begränsad funktionalitet i förhållande till myndighetens behov, kan få oönskade följder. Dessa beskrivs närmare under avsnitt 9.3.3.

9.3.3 Infrastrukturen som utgångspunkt för myndigheters utskick

Utredningen föreslår att myndighetspost ska skickas via infrastrukturen Mina meddelanden. Samtidigt påtalar utredningen att det finns en risk med att låsa fast myndigheterna vid en digital lösning som inte är optimal om kravet skulle vara att myndighetspost ska skickas till Mina meddelanden i stället för till myndigheternas befintliga lösningar såsom Mina sidor. Utgångspunkten ska enligt utredningen därför vara att digitala utskick av myndighetspost till anslutna enskilda ska gå via Mina meddelanden men att det kan finnas skäl att avstå, bland annat om myndigheten redan använder andra digitala sätt.

Myndigheter med många kundkontakter har i stor utsträckning utvecklat egna digitala lösningar för kommunikation med enskilda utifrån ett behov som inte kunnat lösas genom en gemensam infrastruktur. Mina meddelanden saknar många funktioner som de befintliga myndighetsspecifika lösningarna har.

CSN:s lösning (Mina sidor), som används i flertalet stöd som myndigheten administrerar, har sådan funktionalitet som exemplifieras i betänkandet och som saknas i Mina meddelanden. CSN är, och kommer i allt större utsträckning att vara, beroende av den funktionaliteten för att verksamheten ska kunna bedrivas effektivt. För att nämna ett exempel kommer CSN:s beslut innehållande betalningsförpliktelser att vara direkt verkställbara enligt 3 kap. 1 § utskicksbalken från och med den 1 september 2025. En förutsättning för att fordringar ska kunna lämnas över till Kronofogdemyndigheten för indrivning är att besluten har vunnit laga kraft. Det innebär att delgivningstidpunkten är central i det förfarandet. CSN har därför ett stort behov av den läskvittens som finns i myndighetens Mina sidor, för att på ett effektivt sätt säkerställa att den som är betalningsskyldig har tagit del av beslutet och när detta skett. En sådan funktion saknas i Mina meddelanden och det riskerar att motverka CSN:s möjlighet att leva upp till syftet med den reformen.

Att leverantören skulle lämna uppgift om huruvida innehavaren av den digitala brevlådan har öppnat sina brev ställer krav på reglering av att sådana uppgifter får eller ska lämnas till avsändaren av posten. En regelrätt delgivningsfunktion kräver en koppling mellan Mina meddelanden och den myndighet som vill ha bevis om delgivning där den enskilde verifierar mottagandet. Det är därmed inte självklart att denna funktionalitet kommer att utvecklas i infrastrukturen bara för att den efterfrågas.

En annan fördel med användningen av Mina sidor är att CSN kan erbjuda service till kunden utifrån dennes unika situation. Kunder som läser sina meddelanden där kan på ett enkelt sätt hänvisas vidare till andra funktioner som finns tillgängliga, till exempel flera ansökningsförfaranden med möjlighet till tvåvägskommunikation och betalningslösningar för utlandsbosatta låntagare. Även dessa möjligheter saknas i Mina meddelanden. CSN vill också påpeka att

REMISSVAR

myndigheten alltid skickar en fysisk betalningsplan innehållande flera betalningsavier vid samma tillfälle till de kunder som inte har valt att betala via autogiro eller med e-faktura. Enligt utredningens förslag skulle dessa behöva skickas till Mina meddelanden för de låntagaren som är anslutna dit. CSN ser risker med att byta ut den fysiska betalningsplanen med tillhörande avier mot ett digitalt exemplar ur ett tillgänglighetsperspektiv. Detta eftersom infrastrukturen inte stödjer sändandet av digitala betaluppdrag som skulle göra det möjligt för enskilda att enkelt betala fakturor i Mina meddelanden. CSN utgår från att myndigheten av tillgänglighetsskäl skulle behöva skicka digitala avier till infrastrukturen inför varje betalningstillfälle i stället för dagens lösning med flera avier i samma postutskick. Detta ökar mängden försändelser från CSN och därmed också myndighetens kostnader för dessa.

Även om utredningen föreslår ett undantag som gör det möjligt att underlåta att skicka myndighetspost till infrastrukturen när denna redan går till Mina sidor, så riskerar kravet på att skicka post digitalt att påverka kundernas beteendemönster. Om de försändelser som CSN i dag skickar med brev (uppskattningsvis knappt en tredjedel av samtliga utskick) i stället ska skickas till Mina meddelanden, medan de försändelser som skickas till Mina sidor undantas, kan det skapa ett incitament för de kunder som vill få sin myndighetspost samlad i Mina meddelanden att avanmäla sig från användningen av Mina sidor för att i stället få samtliga försändelser via infrastrukturen. Hur ändamålsenligt det föreslagna undantaget, att undvika att myndigheter blir låsta till en infrastruktur med sämre funktionalitet, blir är således helt beroende av den enskildes handlingar och preferenser.

En sådan utveckling skulle kunna få stora konsekvenser för CSN:s effektivitet, bland annat när det gäller att klarlägga att en person tagit del av ett beslut och när detta skett. I förlängningen innebär det stora svårigheter avseende delgivning och möjligheterna att driva in fordringar. Ur ett kundperspektiv kan det också vara svårt att förutse i vilken kanal CSN förväntas kommunicera med den enskilde. Om den enskilde exempelvis väljer digitala försändelser till Mina sidor under studietiden omfattar det inte per automatik senare försändelser om återbetalning. Som ovan nämnts skickas inte heller alltid betalningsplaner till Mina sidor även om den enskilde har valt digitala utskick dit. Därmed kan det upplevas som förvirrande om vissa typer av försändelser skickas till Mina sidor medan andra, som utan lagregleringen skulle ha skickats per post, i stället går till infrastrukturen Mina meddelanden.

Mot bakgrund av ovanstående anser CSN att kravet i dagsläget bör vara att aktörerna enbart ska ansluta sig till infrastrukturen, för att på så sätt ta ett första steg mot en mer funktionell digital posttjänst. De offentliga aktörerna tillåts därigenom att välja vilka försändelser som är lämpliga att skicka genom infrastrukturen givet rådande förutsättningar och till dess att funktionaliteten bättre svarar mot aktörernas behov. En reglering med krav på att myndighetspost ska skickas via Mina meddelanden kan införas i ett senare skede, när infrastrukturen möter de behov av funktionalitet som offentliga aktörer har.

Om det ändå införs ett krav att skicka myndighetspost via infrastrukturen bör det för offentliga aktörer som erbjuder egna digitala lösningar begränsas till att enbart ett meddelande om myndighetspost skickas till infrastrukturen medan

själva försändelsen lagras hos myndigheten. På så sätt skulle ett flöde däremellan uppstå och en oönskad förflyttning från Mina sidor kunna undvikas. Detta samtidigt som intresset av att hålla information från olika offentliga aktörer samlad i den digitala myndighetsbrevlådan tillgodoses. CSN ser dock en risk med att den avgift som myndigheten skulle behöva betala – enligt en avgiftsmodell¹ som ännu inte är tagen i bruk – inte står i proportion till nyttan med en sådan lösning. Detta eftersom myndigheten samtidigt skulle ha kvar kostnaden för försändelsen i Mina sidor. CSN anser därför att det krävs en analys av vilka konsekvenser avgiftsmodellen för användandet av auktorisationssystem får för en sådan lösning.

I detta sammanhang vill CSN också lyfta följande. En viktig uppgift för myndigheten är att bedriva en aktiv fordringshantering. I det arbetet ingår att motverka preskription. Enligt rättspraxis har utskick av viss typ av fysisk post till folkbokföringsadresser preskriptionsbrytande verkan för en fordran. CSN skickar därför fysiska kopior av årsbesked till folkbokföringsadressen i fall där låntagaren inte öppnar och läser det digitala årsbeskedet. Om lagstiftaren går vidare med utredningens förslag anser CSN att regleringen inte får utgöra hinder mot att bedriva en sådan aktiv fordringshantering. Det bör därför i förarbetena uttalas att preskriptionsbrytande insatser kan utgöra ett sådant annat skäl för att avstå från att skicka den typen av myndighetspost till infrastrukturen Mina meddelanden.

9.3.4 Alternativa åtgärder är inte tillräckliga

CSN vill öka användningen av digital post, men kostnaderna och behovet av resurser kopplade till den utveckling som krävs har inte kunnat prioriteras. Detta har inneburit att myndigheten ännu inte tagit de steg som behövs.

Utredningen skriver att en alternativ åtgärd för att öka användningen av infrastrukturen skulle kunna vara att göra den mer fördelaktig för myndigheterna att använda i stället för att införa det föreslagna kravet. Utredningen landar dock i att det är av vikt att inte skjuta upp åtgärder som främjar digitalisering av den offentliga förvaltningen och bedömer därför att kravet på offentliga aktörer är nödvändigt för att öka användningen.

I relation till alternativa åtgärder vill CSN framföra följande. Enligt 11 § lagen (2023:704) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post ska Myndigheten för digital förvaltning (Digg) godkänna en ansökan om anslutning till ett auktorisationssystem för samtliga leverantörer som uppfyller uppställda krav. Dessa krav ska tas fram av Digg.² Det råder i den bemärkelsen ingen konkurrenssituation mellan leverantörer³ för att bli godkända. Det är ännu oklart om kraven för att få ansluta till ett auktorisationssystem för digital post innebär att leverantörer först måste förbättra funktionaliteten i någon del. CSN har fört fram önskemål om detta till Digg.

¹ Med stöd av med stöd av 7 § förordningen (2023:709) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post

² Jämför 21 § lagen om auktorisationssystem med 6 § förordningen (2023:709) om auktorisationssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering och för digital post

³ Se prop. 2023/24:6 s. 55.

Grundtanken med auktorisationssystem för digital post är att enskilda fritt kan välja vilken godkänd leverantör som ska tillhandahålla sådana tjänster. Systemet bedöms främja den tekniska utvecklingen av de digitala brevlådornas funktioner. Det uppstår konkurrens mellan leverantörerna där tjänsterna blir centrala för att locka användare.⁴ Leverantörerna konkurrerar dock enbart om användarna och tjänsterna kan antas utvecklas primärt med denna målgrupp i åtanke.

Som utredningen konstaterar är det inte givet att den bristande funktionaliteten i infrastrukturen Mina meddelanden kommer att avhjälpas bara för att den efterfrågas. Det bedöms därför inte som ett problem av övergående karaktär. De offentliga aktörerna blir enligt utredningens förslag skyldiga att skicka den fysiska myndighetsposten via infrastrukturen om den enskilde är ansluten dit. Det förhållandet skapar inte incitament för leverantörerna att utveckla funktioner som efterfrågas av de offentliga aktörerna. Om kravet på offentliga aktörer bara var att ansluta till infrastrukturen skulle de kunna välja vilka försändelser som lämpligen skickas genom Mina meddelanden. Eftersom leverantörerna väntas få betalt i relation till antalet mottagna försändelser skulle en sådan ordning öka incitamenten att utveckla funktionalitet som möter avsändarnas behov och på så sätt få dem att skicka fler försändelser genom infrastrukturen.

9.7.1 Åtgärder för ett utökat användande av infrastrukturen

Utredningen lyfter att det finns begränsningar kring infrastrukturen som motverkar att offentliga aktörer använder den för utskick. Dessa begränsningar påverkar CSN och myndigheten delar utredningens uppfattning om behovet av en översyn av infrastrukturen och dess beståndsdelar.

Som tidigare nämnts i detta remissvar är det viktigt för CSN att bedriva en aktiv fordringshantering och vidta preskriptionsbrytande åtgärder. CSN anser, vilket lyfts fram i utredningens avsnitt 7.5.2, att det finns oklarheter kring hur utskick till infrastrukturen Mina meddelanden bör bedömas i förhållande till bestämmelserna om preskriptionsavbrott i 5 § preskriptionslagen (1981:130). Detta i förhållande till vilken kommunikationskanal som den enskilde är skyldig att bevaka. Om kravet ska införas anser CSN att frågan om hur utskick till infrastrukturen förhåller sig till preskriptionsreglerna ska tas med i det fortsatta beredningsarbetet och analyseras innan lagen träder ikraft.

11.7.1 Konsekvenser för statliga myndigheter

I utredningen konstateras att CSN:s uppskattade kostnader till följd av förslagen ligger högre än övriga uppskattningar. CSN vill betona att myndigheten administrerar flera olika typer av stöd och de handläggningssystem som används för dessa är inte digitalt anpassade i samma utsträckning. Myndighetens förutsättningar att tillmötesgå ett krav på att skicka all myndighetspost till Mina meddelanden skiljer sig därför kraftigt åt mellan de olika stöden. Detta är anledningen till de högt beräknade utvecklingskostnaderna.

När det gäller hemutrustningslån och körkortslån är dessa stöd under avveckling och inga nya ansökningar beviljas efter den 1 januari 2022 respektive

⁴ Se prop. 2023/24:6 s. 29.

REMISSVAR

den 1 januari 2024. Ett krav på att myndighetspost avseende dessa stöd ska skickas till Mina meddelanden innebär stora utvecklingskostnader för att anpassa handläggningssystemen. För körkortslån finns myndighetens Mina sidor medan det saknas en lösning för digitala utskick för hemustrustningslån. Mot bakgrund av den utveckling som pågår av dessa lån ser CSN behov av ett undantag för dessa från kravet på digitala utskick via Mina meddelanden. Enligt CSN:s tolkning av den föreslagna regleringen skulle det inte vara möjligt att undanta dessa stöd från kravet på utskick till Mina meddelanden. En lösning skulle exempelvis kunna åstadkommas genom ett bemyndigande till regeringen att meddela undantag från tillämpningen av lagen för specifik verksamhet. Det kan inte anses kostnadseffektivt att använda utvecklingsresurser i den omfattning som krävs för att anpassa systemen för körkortslån och hemustrustningslån för den tid som återstår innan de helt har fasats ut.

I januari 2024 lämnade CSN på förfrågan från utredningen en uppskattning av kostnaderna för utveckling samt årlig administration vid ett krav på att skicka myndighetspost via Mina meddelanden. Två beräkningar gjordes - en där myndigheten tog höjd för att utskick inom körkortslån, hemustrustningslån samt teckenspråksutbildning för föräldrar (TUFF) skulle anpassas och en där dessa undantogs. Utvecklingskostnaderna uppskattades då till 238,4 miljoner kronor för samtliga utskick och till 159,2 miljoner kronor vid undantag för hemustrustningslån, körkortslån och TUFF. Enligt beräkningarna skulle utvecklingen ske under två och ett halvt år och kostnaderna för låneavskrivning skulle spridas ut över en tioårsperiod.

CSN har utifrån de förslag som utredningen nu lagt fram och utifrån lägre räntekostnader till följd av en sänkt prognos för styrräntan reviderat ner myndighetens utvecklingskostnader för att möjliggöra utskick via Mina meddelanden. Utvecklingskostnaderna har beräknats både med utgångspunkt från att kravet ska gälla samtliga stöd, men också utifrån ett undantag för hemustrustningslån och körkortslån. TUFF har tagits bort från undantagsberäkningarna med anledning av att tilläggswerktyget till Microsoft Outlook som Digg tillhandahåller bedöms vara ett lämpligt alternativ som inte innebär några direkta utvecklingskostnader.

Den totala utvecklingskostnaden om alla stöd omfattas av kravet uppskattas numera till 221,9 miljoner kr. Om hemustrustningslån och körkortslån undantas från kravet blir kostnaden 154,6 miljoner kronor. Vidare uppskattas den totala kostnaden för årlig administration till 31,0 miljoner kronor om hemustrustningslån och körkortslån omfattas och till 24,1 miljoner kronor om stöden i stället kan undantas.

11.8 Förslag till finansiering för statliga myndigheter

Utredningens bedömning är att ett krav på användning inledningsvis kan medföra vissa kostnader för Anpassningar och integration av system. Förslagen innebär dock inte att alla digitala utskick av myndighetspost till anslutna enskilda alltid behöver gå genom infrastrukturen. Att de ska göra det bör vara myndighetens utgångspunkt, men det kan finnas skäl att avstå, bland annat om det redan används andra digitala sätt för kommunikation. Kostnaderna för Anpassning kan därmed spridas ut över tid.

REMISSVAR

CSN delar inte utredningens bedömning att myndighetens kostnader för anpassning kan spridas ut över tid när det gäller digitala utskick till infrastrukturen. Enligt CSN:s tolkning av förslagen ska myndighetspost alltid skickas via infrastrukturen Mina meddelanden till de enskilda som är anslutna dit och inte har valt digitala utskick till Mina sidor, även om detta erbjuds som ett alternativ för den enskilde. Många av CSN:s kunder som har valt digitala utskick till Mina sidor får dessutom fortfarande i viss mån fysisk post (t.ex. betalningsplaner med avier). CSN ser därför ett behov av att omgående ta fram lösningar för att möta lagregleringen om den skulle införas och får därmed kostnader som inte kan spridas ut över tid.

Utredningen anser vidare att kostnaden för att skicka fysisk post är betydligt högre än för att skicka digitalt och menar därför att de tillkommande kostnaderna i första hand får hanteras inom befintliga ramar. Anpassning av system är att se som en verksamhetsinvestering och ska som huvudregel finansieras genom lån i Riksgäldskontoret. Genom de besparingar som görs på portoutgifter och andra kostnader förknippade med att skicka försändelser på papper frigörs vidare utrymme för myndigheterna att betala ränta och amorteringar för lånen.

CSN delar inte denna bedömning och vidhåller att myndigheten får ökade kostnader som inte kan täckas av framtida besparingar eller genom lån i Riksgäldskontoret, eftersom myndigheten saknar full finansiering av avskrivningskostnaderna. Detta måste täckas genom ett tillskott av medel.

Den årliga besparingar som en övergång till digital post innebär för CSN kan uppskattas till sammantaget 10,8 miljoner kronor.

Utvecklingskostnaden för samtliga utskick beräknas till 221,9 miljoner kronor totalt under två och ett halvt år, varav 172,1 miljoner kronor lånefinansieras. Resterande 49,8 miljoner kronor kostnadsförs. CSN skriver av egenutvecklade dataprogram och verksamhetssystem över 10 år, vilket ger en årlig avskrivningskostnad på 17,2 miljoner kronor under 10 år från driftsättning. Därutöver tillkommer räntekostnader för den lånefinansierade utvecklingen med totalt 23,5 miljoner kronor under lånets löptid. Detta innebär att CSN behöver få ett utökat anslag om 32,9 miljoner kronor år 2026, 47,3 miljoner kronor år 2027 och 60,1 miljoner kronor år 2028. För åren 2029 – 2038 behöver CSN ett tillskott med 49,1 miljoner kronor årligen. Den årliga administrationen beräknas därefter till totalt 31 miljoner kronor där en antagen auktorisationsavgift om 1 kr per utskick motsvarar 7,8 miljoner kronor.

Fördelningen av den årliga påverkan på anslaget framgår av tabellen (miljoner kronor):

Kostnad/Anslagsbelastning	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
Kostnad för IT-system	1,5	20,1	21,6	21,6	20,6	20,2	19,9	19,5	19,1	18,7	18,3	18,0	17,6	8,7
- Kostnadsförd utveckling: Förberedelser, utbildning mm	1,5	19,3	19,3	9,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Avskrivningskostnad Utveckling	0,0	0,0	0,0	8,6	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	8,6
- Räntekostnad (2,2%)	0,0	0,8	2,3	3,3	3,4	3,0	2,7	2,3	1,9	1,5	1,1	0,8	0,4	0,1
Kostnad för ökad administration	0,0	12,8	25,7	38,5	31,2	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0
- Minskad administration - handläggning	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
- Minskad administration - porto	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
- Ökad/minskad administration IT - utskrifter(-), digitala utskick(+)	0,0	5,3	10,6	15,9	15,9	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8
- Ökad IT administration - förvaltning (10%)	0,0	4,6	9,3	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9
- Ökad IT administration - infra (5%)	0,0	2,9	5,7	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6	8,6
SUMMA Kostnad/Anslagsbelastning	1,5	32,9	47,3	60,1	51,8	51,3	50,9	50,5	50,1	49,8	49,4	49,0	48,6	39,7

REMISSVAR

Behov av utökad låneram framgår av följande tabell (miljoner kronor):

CSN begär utökning av låneramen	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
IB LÅN i Riksgälden	0,0	0,0	68,8	137,7	163,5	146,3	129,1	111,9	94,7	77,4	60,2	43,0	25,8	8,6
+ Årets investering	0,0	68,8	68,8	34,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	8,6	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	17,2	8,6
UB Lån i Riksgälden	0,0	68,8	137,7	163,5	146,3	129,1	111,9	94,7	77,4	60,2	43,0	25,8	8,6	0,0

Utvecklingskostnaden om hemustrustningslån och körkortslån undantas uppgrår till 154,6 miljoner kronor varav 119,5 miljoner kronor lånefinansieras.

Resterande 35,1 miljoner kronor kostnadsförs. CSN skriver av egenutvecklade dataprogram och verksamhetssystem över 10 år, vilket ger en årlig avskrivningskostnad på 12,0 miljoner kronor under 10 år från driftsättning.

Därutöver tillkommer räntekostnader för den lånefinansierade utvecklingen med totalt 16,3 miljoner kronor under lånets löptid. Detta innebär att CSN behöver få ett utökat anslag 24,7 miljoner kronor år 2026, 36,2 miljoner kronor år 2027 och 46,6 miljoner kronor år 2028. För åren 2029 – 2038 behöver CSN ett tillskott med 36,7 miljoner kronor årligen. Den årliga administrationen beräknas därefter till totalt 24,1 miljoner kronor där en antagen auktorisationsavgift på 1 kr per utskick motsvarar 7,8 miljoner kronor.

Fördelningen av den årliga påverkan på anslaget framgår av tabellen (miljoner kronor):

Kostnad/Anslagsbelastning	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
Kostnad för IT-system	1,0	14,1	15,2	15,1	14,3	14,1	13,8	13,5	13,3	13,0	12,7	12,5	12,2	6,0
- Kostnadsförd utveckling: Förberedelser, utbildning mm	1,0	13,6	13,6	6,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Avskrivningskostnad Utveckling	0,0	0,0	0,0	6,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	6,0
- Räntekostnad (2,2%)	0,0	0,5	1,6	2,3	2,4	2,1	1,8	1,6	1,3	1,1	0,8	0,5	0,3	0,1
Kostnad för ökad administration	0,0	10,5	21,0	31,5	24,2	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1	24,1
- Minskad administration - handläggning	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
- Minskad administration - porto	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
- Ökad/minskad administration IT - utskrifter(-), digitala utskick(+)	0,0	5,3	10,6	15,9	15,9	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8
- Ökad IT administration - förvaltning (10%)	0,0	3,2	6,5	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7	9,7
- Ökad IT administration - infra (5%)	0,0	2,0	4,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
SUMMA Kostnad/Anslagsbelastning	1,0	24,7	36,2	46,6	38,6	38,2	37,9	37,7	37,4	37,2	36,9	36,6	36,4	30,2

Behov av utökad låneram framgår av följande tabell (miljoner kronor):

CSN begär utökning av låneramen	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
IB LÅN i Riksgälden	0,0	0,0	47,8	95,6	113,6	101,6	89,7	77,7	65,7	53,8	41,8	29,9	17,9	6,0
+ Årets investering	0,0	47,8	47,8	23,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	6,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	6,0
UB Lån i Riksgälden	0,0	47,8	95,6	113,6	101,6	89,7	77,7	65,7	53,8	41,8	29,9	17,9	6,0	0,0

11.19 Tidpunkt för ikraftträdande

Utredningen föreslår att den nya lagen som ställer krav på att skicka myndighetspost till Mina meddelanden ska träda i kraft den 1 januari 2026. CSN bedömer inte att detta förslag är genomförbart.

Utöver behov av utökat anslag och tid för utvecklingsprocesser vill CSN lyfta fram följande. Vissa funktionaliteter, som är och kommer vara helt avgörande för CSN:s uppdrag, saknas i Mina meddelanden. Om lagen ska införas måste infrastrukturens funktionalitet förbättras innan CSN kan börja skicka all sin post genom den. Även frågan om hur utskick till Mina meddelanden förhåller sig till preskriptionsreglerna behöver analyseras innan lagen kan genomföras. Den nya lagen bör därför träda i kraft tidigast den 1 juli 2028.

REMISSVAR

Även med finansiering kommer ett tidigare ikraftträdande vara omöjligt. Det skulle dessutom äventyra CSN:s utveckling av nödvändiga och av regeringen prioriterade insatser, bland annat för att göra anpassningar till Utbetalningsmyndigheten för att säkerställa korrekta utbetalningar och till reformen Snabbare och enklare verkställighet av myndighetsbeslut för att effektivisera indrivningen.

Beslut om detta remissvar har fattats av generaldirektören Christina Forsberg efter föredragning av utredarna Patric Peippo och Viktoria Sarwien i närvaro av tf chefsjuristen Jeanette Lundqvist. I arbetet med remissvaret har även verksamhetsutvecklarna Sara Söderstedt, Fredrik Reinhold, Ola Örnerfors, Stefan Nilsson, Anna Nyqvist och Arne Öberg, kontrollrarna Linda Stenmark och Stefan Haldin, utvecklingsansvariga Annika Follin och verksjuristen Cecilia Ljung deltagit.

A blue ink signature of Christina Forsberg, consisting of a stylized 'C' followed by a horizontal line.

Christina Forsberg

A blue ink signature of Patric Peippo, featuring a stylized 'P' and 'e'.

Patric Peippo

A blue ink signature of Viktoria Sarwien, written in a cursive style.

Viktoria Sarwien